

חויית הקריאה

"אחד מסיפוריו הקצרים של ה. סינקביץ "הניה", השפיע עלי אף לחבר אופרה, שהתחלתי לעבוד עליה בהתלהבות". (ע' 20)¹.

בנובלה "הניה" של סינקביץ הצעיר, מחבר הטריולוגיה המפורסמת "באש ובחרב", מצויים כבר כל הסממנים של אמן גדול: המבנה, הציריות, תיאורי הדמויות והנוף. "הניה", הוא סיפור על ידידות, אהבה, קנאה ואצילות. הוא מתפתח כמעט כמו רומן, מאידיליה כפרית של שני צעירים וצעירה אחת, הקשורים בידידות של טרום אהבה, לדרמה חריפה של שנאה, עד כדי דו-קרב ולבסוף לאסון: הנערה היפהפייה מאבדת את יופייה במחלת האבעבועות. שני ידידיה הצעירים מציעים לה נישואין למרות כיעורה. אולם היא בוחרת בחיי נזירות.

לא ייפלא שסיפורו של סינקביץ השפיע על רובינשטיין הצעיר עד כי ביקש לבטא את התרשמותו העמוקה בצלילים.

סיפור חטיפת הנערה בליל סופה, והאמוציות הקשורות בחטיפה — מבקשים להיות מתורגמים לשפת המוסיקה.

ייתכן גם שלא רק השפעה אסתטית היתה כאן. מן הקטעים הבאים, המצוטטים במקביל, מרובינשטיין ומסינקביץ, ניתן להסיק שההזדהות עם רגשותיו, של הגיבור הספרותי המוסיקלי, נבעה מהתנסות ביוגרפית, מסויימת, בחייו של רובינשטיין, הדומה כל כך לסיטואציה שב"הניה".

רובינשטיין

"חיי אני... חלו בהם מפנה חדש עם הופעתה של ילדה קטנה נחמדה ומתוקה, נעמי, בת דוד שהיתה בדיוק בת-גילי... נעמי נראתה כמלאך שצויר בידי רפאל עם פניה העגולים, המעוטרים תלתלי זהב, עיניה החכולות הנוצצות בהבעה שלא מן העולם הזה, ועורה הנחמד, הרך. יהיה לה מזג טוב ונוח, ואנחנו אהבנו זה את זה כל כך, שאי אפשר היה להפריד בינינו. העובדה שאיבדה את אמה שלה בעת הלידה, ...הטבה לי שאחוש בי עלי לדאוג לה". (ע' 15).

סינקביץ

"...ולבסוף, לאחר שילדה בת, — מתה. שם בתה היה חניה. היא היתה בת גילי. ילדה נאה, אולם חלשה... טובת לב היתה ורכה כמלאך" (ע' 9).

"אחר כך ביקש הגוסס, סבא של חניה, לראות אותי. קשה לי למות לחש, היה-נא פטרון ליתומת זו. האלוהים יגמול לך כפעלך...". (ע' 20).

1. מתוך "שנותי היפות", לארתור רובינשטיין כרך א', הוצאת שוקן.

"לא ראיתי את נעמי מזה שני ימים. היא היתה
חולה הוגד לי... חשתי הכל: נמוטקה איננה,
נמוטקה חקטנה שלי מתה!" (ע' 17).

"חרש הנשתי את שפתי אל תלתל-שערותיה
של הניה ונשקתינו. לא היה בכך כלום מן הגש-
מיות, כי גם אני, גם נשיקתי טהורים חיינו
ותמימים. כמה אהבתי!" (ע' 37).

אכן, אופרה, אולי כתבניתה של "הניה" ולזכר האהבה הענוגה, אהבת הילדות.
ולהלן קטע נוסף מאותה אוטוביוגרפיה של רובינשטיין, המצביעה על להיטותו
אחרי קריאה בספרים, גם כשצריך היה הוא לעמוד בתחרות אדירה — המוסיקה.

"... תאוות הקריאה שלי החלה להפריע לעבודת ההכנה שלי ביחוד לגבי השיעורים
של פרופ' בארט².

במקום שעתיים של תרגילים כל בוקר כמצווה, הייתי נועל את דלתי, שם את "אנה
קרנינה" שלי ברוסית, או איזה ספר של סינקיביץ בפולנית, מימיני, וכמה חתיכות
שוקולד משמאלי, ומתחיל לנגן כמה תרגילים מכניים בשמאלי בלבד, בעוד אני מושיט
ידי החפשיה אל השוקולד והופך את הדפים של הרומן שלי!

אחרי שעה של סידור מסובך זה הייתי מחליף את הידיים, הימנית מנגנת, והשמאלית
בוחרת את הממתקים... בני הבית סברו, שמעולם לא היטבתי יותר לעבוד". (עמ' 60).

² פרופ' למוסיקה.